

ע"פ 9209/20 - חיים אברג'יל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 9209/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: חיים אברג'יל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון מיום 29.12.2020 בת"פ 15257-03-19 שניתנה על ידי כב' השופט ג' אבנון

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (השופט ג' אבנון) מיום 29.12.2020 בת"פ 15257-03-19 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. נגד המערער הוגש ביום 7.3.2019 כתב אישום (אשר תוקן ביום 22.6.2020) המקיף שלושה אישומים ומייחס לו, בין היתר, עבירות של תקיפת שוטר, איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. עניינם של האישומים בשלושה אירועים שהתרחשו במועדים שונים, אך בכל אחד מהם מיוחסת למערער עבירה או עבירות של תקיפת שוטר. ביום 26.2.2020 התקיים דיון הקראה בהליך, בפני מותב שונה מהמותב הנוכחי, ובמהלכו ציין המערער בעצמו ושלא באמצעות באת-כוחו דאז:

"אני לא יודע על מה זה מדובר, אם זה העלתיק אחד, שניים, שלושה. אני דבר ראשון, יכול להיות שעל אחד אני מודה, על השני לא, אני רוצה הקודם כולו להפריד בין התיקיס ולנהל כל אחד בנפרד".

לאחר מכן יצא המערער מהאולם וניתנה לו שהות להגיש התייחסות מפורטת לכתב האישום. בסמוך לאחר מכן הועבר ההליך לטיפולו של המותב הנוכחי. בין החודשים מרץ-אוקטובר 2020 הגישה באת-כוחו של המערער דאז מספר בקשות לשחרורה מייצוגו עקב חוסר שיתוף פעולה, אך בית המשפט דחה את בקשותיה. ביני לביני, ביום 27.10.2020 הסתיימה פרשת התביעה בהליך, ושיבה לשמיעת פרשת ההגנה נקבעה ליום 3.11.2020. בישיבה זו ביקשה באת-כוחו של המערער פעם נוספת להשתחרר מייצוגו, וזו הפעם התיר בית המשפט לסנגוריה הציבורית להעמיד עורך דין אחר לייצוג המערער. ביום 8.11.2020 אישר בית המשפט את מינויו של עורך דין אחר מהסנגוריה הציבורית - אך כחודש לאחר מכן, ביום 6.12.2020, הגיש בא-כוחו של המערער בקשה לשחרור הסנגוריה הציבורית מייצוגו מכיוון שהמערער פנה לעורך דין פרטי שנטל על עצמו את הייצוג. למחרת היום אישר בית המשפט את החלפת הייצוג.

2. ביום 29.12.2020 התקיימה ישיבת הוכחות נוספת, ובתחילתה טען בא-כוחו הנוכחי של המערער, בעל-פה, כי יש מקום להפריד את הדיון בשלושת האישומים שיוחסו לו בכתב האישום. זאת, על סמך האמור בע"פ 5292/16 תמרנ'מדינת ישראל (18.7.2016) (להלן: עניינתמר), שם הורה בית משפט זה על העברת חלק מהתיקים שנפתחו נגד נאשם, ואשר נקבעו לשמיעה במאוחד, לטיפולם של מותבים שונים מטעמים של מראית פני הצדק. בא-כוח המערער הדגיש כי שלושת האישומים שמיוחסים למערער בכתב האישום עוסקים באירועים ממועדים שונים וכי העבירות הנטענות בוצעו כלפי גורמים שונים, וטען כי נוכח זאת האישומים אינם ניתנים לאיחוד. בא-כוח המערער הוסיף:

"ההגנה איננה מעוניינת להכשיל מותב בהכלדרך שהיא, אף לא למראית עין. לצערה של ההגנה מבלי להטיל כל דופי בהתנהלות מימי הצדדים בכלל, אף היחיד שהעלה את הטענה האותה אני מעלה כעת, ולצערי היא לא קיבלה מענה, זה [המערער] עצמו בדיון מיום 26/2/20 [...] כאן אין מחלוקת שאם בית המשפט יחשוב על עדים מסוימים באישום ראשון שדבריהם נכונים, [המערער] יעיד לעניין זהובית המשפט יסבור שהיא אסגרה על עצמו את התיק ובית המשפט הכריע באישום הראשון, מההנפקות שלהע דויות השניות והשלישיות? ליזהנראה להכשיל את בית המשפט".

3. בא-כוח המשיבה התנגד לבקשה, בציינו כי עניין תמרנסק בחמישה כתבי אישום שהוגשו בנוגע לעבירות שלא היו קשורות זו לזו, בעוד ענייננו עוסק בכתב אישום אחד שכולל שלושה אישומים הדומים זה לזה בעובדות ובנסיבות. עוד ציין בא-כוח המשיבה כי אחד השיקולים שבבסיס ההחלטה בעניין תמר היה השלב הראשוני שבו היה מצוי ההליך שם, ולעומת זאת בענייננו הסתיימה פרשת התביעה. בתגובה הבהיר בא-כוח המערער כי לשיטתו האישומים אינם ניתנים לאיחוד בהתאם לתנאי סעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), שעניינו צירוף אישומים, והוסיף כי אין נפקות לשלב שבו מצוי ההליך - שכן "הרי ברור שבית משפט זה בשומע עדים אלו ועדים אחרים, יכול לגבש דעה כזו או אחרת אשרת כשילאו תוחליל להבין אם בשמיעת עדים נוספים ולתלתלהם' מהימנותו' אובין אם לתת משקל לכל שהוא אחר לדברי [המערער] כאשר בית המשפט שמע דברים שונים במשך שנה".

4. בית המשפט קמא דחה את הבקשה על אתר. נקבע כי עיון בכתב האישום מעלה כי עובדות המעשים המיוחסים למערער "אכן דומות זו לזו", וכי המשיבה לא פעלה בחוסר סמכות כשצירפה את שלושת האישומים בכתב אישום אחד. בית המשפט הוסיף כי נסיבות עניין תמר שונות מנסיבות ענייננו, ובפרט כי פרשת התביעה בענייננו הסתיימה והמערער היה מיוצג כל העת. עוד דחה בית המשפט את בקשת המערער לעיכוב המשך הדיון בהליך.

5. מכאן הערעור דנן, בו עומד המערער על הטענות שהעלה בפני בית המשפט קמא. המערער מדגיש כי העלה את טענתו בדבר הפרדת האישומים עוד במהלך הדיון שהתקיים ביום 26.2.2020, אך באת-כוחו דאז לא עמדה על הטענה ובית המשפט לא נדרש לה – ולטענת המערער אין לזקוף לחובתו את זניחתה של הטענה. עוד חוזר המערער על טענתו בדבר היקש מעניין תמר וטוען כי אין קשר בין האירועים שמתוארים בכתב האישום שהוגש נגדו. המערער מוסיף וטוען כי התנאים שבסעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי, המאפשר איחוד אישומים, אינם מתקיימים בענייננו מכיוון שכתב האישום אינו בבחינת "פרשה אחת". המערער מוסיף כי פרשת התביעה בענייננו אמנם הסתיימה, אך לשיטתו ההכרעה בעניין תמר מקבלת משנה תוקף בענייננו מכיוון שבית המשפט קמא כבר נחשף "לכל העדים בכל האירועים שאינם מהווים פרשייה אחת או כאלה המעידים על שיטה". המערער מדגיש כי אין בטענותיו "כדי להטיל דופי חלילה ביכולות של בית משפט קמא להגיע לחקר האמת ולקבוע ממצאי מהימנות בנוגע לכל עד ועד", אך לשיטתו יש מקום להורות על הפרדת האישומים המיוחסים לו על מנת לחזק את אמון הציבור בבית המשפט ומשיקולים של מראית פני הצדק.

להשלמת התמונה יצוין כי בקשת המערער לעיכוב ההליך שמתנהל בפני בית המשפט קמא נדחתה בהחלטתו מיום 31.12.2020.

6. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו, באתי לידי מסקנה כי דינו להידחות. המבחן לפסילת שופט מעוגן בסעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולפיו יש לבחון אם מתקיימות נסיבות שישבהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. נסיבות מעין אלו אינן מתקיימות בענייננו. טענת המערער כי איחוד הדיון באישומים יקשה על המותב להכריע בכל אחד מן האישומים בנפרד הועלתה בעלמא ובשפה רפה, ומבלי להצביע על החלטה או התייחסות קונקרטית של המותב שמעידה כי הדיון המאוחד אכן עלול "להכשיל" אותו. המערער אף לא הבהיר מדוע, כדבריו, ההכרעה בדבר מהימנות העדים באחד מן האישומים עלולה להשפיע על ההכרעות בנוגע ליתר האישומים. בנסיבות אלו, לא שוכנעתי כי המערער עמד בנטל להוכחת חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב.

7. אוסיף ואציין כי אינני סבורה שיש מקום להקיש מעניין תמר לענייננו. עניין תמר עסק בחמישה כתבי אישום שהוגשו נגד הנאשם-המערער, שחלקם עסקו בעבירות שונות בתכלית – ובהן איומים, הסגת גבול והחזקה או שימוש בסמים לצריכה עצמית – ואשר פרשת התביעה בהם טרם החלה. המשיבה בעניין תמר הסכימה כי יש מקום להפריד בין התיקים, בין היתר מכיוון ש"אין כל ביטחון שניתן יהיה לנהל את כל המשפטים בקצב אחיד, וכתיבת פסקי דין נפרדים, כולל קביעות מהימנות, עלולה ליצור עילת פסלות עתידית" (שם, בפסקה 7). בית משפט זה הורה, משיקולים של מראית פני הצדק, על העברת חלק מהתיקים לדיון בפני מותבים אחרים, "למעט התיקים שניתנים לאיחוד מכוח סעיף 90 לחוק סדר הדין הפלילי", והורה למותב שדן בהליכים לקבוע אילו תיקים ניתנים לאיחוד ואילו יועברו למותבים אחרים (שם, בפסקה 13; הדגשה במקור). ההכרעה בעניין תמר לא השפיעה אפוא על ההליכים שאת הדיון בהם ניתן היה לאחד, אשר נשארו בטיפולו של המותב המקורי, והשאלה אילו הליכים ניתן לאחד הותרה לשיקול דעתו של המותב שדן בהליך.

בענייננו, כפי שפורט לעיל, המותב לא מצא לנכון להתערב בהחלטתה של המשיבה לאחד את שלושת האישומים בכתב אישום אחד. בנסיבות אלו אינני סבורה כי ישבהכרעה בעניינתמרכזי לתמוך בטענותיו של המערער, וזאת אף מבלי להידרש לעובדה שפסק הדין בעניין תמר ניתן בטרם החלה פרשת התביעה בהליך.

8. המערער סבור כאמור כי המותב שגה בהחלטתו שלא להפריד בין האישומים, וכי יש מקום להורות על הפרדתם נוכח ההבדלים בין העבירות שמיוחסות לו. אך טענה זו היא ערעורית באופייה, וערעור פסלות אינו האכסניה הראויה לה (ע"פ 7415/20 זלצמן נ' מדינת ישראל להיחידה הארצית למאבק בפשיעה, פסקה 8 (5.11.2020)). במסגרת הערעור דנן יש להכריע אם עצם הדיון המאוחד בשלושת האישומים מקים הצדקה לפסילת המותב- ואינני סבורה כי הוכחה הצדקה שכזו, אף לא מטעמים של מראית פני הצדק.

למעלה מן הצורך אציין כי בהינתן השלב המתקדם שבו מצוי ההליך, דומה כי טענות המערער נגועות במידה לא מבוטלת של שיהוי. העובדה שהמערער לא עמד על הטענה בדבר הפרדת האישומים, בין בעצמו ובין באמצעות באי-כוחו דאז, אינה מצדיקה כשלעצמה את קבלת טענותיו בנושא אך בשל העובדה שהייצוג הוחלף.

9. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א בטבת התשפ"א (5.1.2021).

ה נ ש י א ה